

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W GDAŃSKU

RP.0441/48/39/1/2022

Gdańsk, dnia 22 lipca 2022 r.

Pan
Grzegorz Piechowski
Wójt Gminy Kościerzyna

Szanowny Panie Wójcie,

w odpowiedzi na Pana wniosek z dnia 11 lipca 2022 r., który wpłynął do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku za pośrednictwem platformy ePUAP w dniu 12 lipca 2022 r., dotyczący dopuszczalności udzielenia przez gminę dotacji na rozbudowę oraz wyposażenie budynku, w którym mieści się remiza ochotniczej straży pożarnej, a który to budynek stanowi własność podmiotu prywatnego (spółki prawa handlowego), uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Odnosząc się do problematyki ujętej w niniejszym wniosku w pierwszej kolejności zasadnym jest odwołanie się do treści przepisu art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.), zgodnie z którym do zadań gminy należy m.in. ochrona przeciwpożarowa. Zadania z tego zakresu szczegółowo reguluje ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. *o ochronie przeciwpożarowej* (tekst jednolity: Dz.U. z 2021 r. poz. 869 z późn.) oraz przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. *o ochotniczych strażach pożarnych* (Dz. U. z 2021 r. poz. 2490 z późn. zm.). Przy czym ostatnia z wyżej powołanych ustaw określa obowiązki gminy w zakresie finansowania działalności ochotniczych straży pożarnych.

Mianowicie, podstawą prawną finansowania ochotniczych straży pożarnych z budżetu gminy jest przepis art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy *o ochotniczych strażach pożarnych*, w myśl którego koszty funkcjonowania ochotniczych straży pożarnych są pokrywane z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Dodatkową podstawę prawną stanowi przepis art. 10 ust. 1 tej ustawy, z którego wynika, że: „*W ramach realizacji zadania własnego w zakresie ochrony przeciwpożarowej gmina **zapewnia**, stosownie do posiadanych sił i środków, ochotniczym strażom pożarnym:*

- 1) **obiekty, tereny, pojazdy i sprzęt specjalistyczny, środki ochrony indywidualnej, umundurowanie i środki łączności oraz ich utrzymanie;**
- 2) *ubezpieczenie strażaków ratowników OSP i kandydatów na strażaków ratowników OSP oraz członków młodzieżowych drużyn pożarniczych i dziecięcych drużyn pożarniczych, w tym ubezpieczenie grupowe, od odpowiedzialności cywilnej i od następstw nieszczęśliwych wypadków, podczas wykonywania powierzonych zadań;*

- 3) *badania lekarskie strażaków ratowników OSP przeprowadzane w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych;*
- 4) *badania lekarskie kandydatów na strażaków ratowników OSP przeprowadzane w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do udziału w szkoleniu podstawowym przygotowującym do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych.*

Wyżej wskazany przepis zawiera katalog obejmujący swoim zakresem przedmiotowym zadania, które gmina ma **obowiązek finansować** ze swojego budżetu, jako zadanie własne gminy, o którym mowa w przepisie art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy o *samorządzie gminnym*.

W ocenie Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku, poruszona w niniejszym wniosku problematyka nie może zostać rozpoznana również w oderwaniu od przepisu art. 44 ustawy o *ochronie przeciwpożarowej*. Zgodnie z jego treścią "*Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, w którym funkcjonuje resortowa lub zakładowa straż pożarna albo inna jednostka ochrony przeciwpożarowej, w tym ochotnicza straż pożarna, ponosi wszelkie koszty związane z utrzymaniem tych jednostek.*"

Odnosząc się do pierwszego z przedstawionych w niniejszym wniosku pytań wskazać należy, że ostatni z wyżej powołanych przepisów wyklucza możliwość sfinansowania przez jednostkę samorządu terytorialnego inwestycji polegającej na rozbudowie obiektu stanowiącego własność podmiotu prywatnego. Na gruncie przepisu art. 44 ustawy o *ochronie przeciwpożarowej* to bowiem właściciel, zarządca lub użytkownik budynku winien jest ponosić wszelkie koszty związane z ich utrzymaniem. Z wyżej powołanych względów przyjąć należy, że gmina nie jest uprawniona do sfinansowania tego typu inwestycji jako zadania własnego.

Przez wzgląd na to, że przedmiotowy obiekt nie jest własnością lub współwłasnością gminy, to przekazanie środków budżetowych przez gminę na ten cel, stanowiłoby transfer środków gminnych poza sferę finansów publicznych bez podstawy prawnej.

W ocenie tut. Izby wyżej powołany przepis art. 44 ustawy o *ochronie przeciwpożarowej* stanowi *lex specialis* w stosunku regulacji zawartej w art. 10 ust. 1 ustawy o *ochotniczych strażach pożarnych*, która nakłada na gminę obowiązek zapewnienia ochotniczym strażom pożarnym, stosownie do posiadanych sił i środków, obiektów i terenów, oraz ich utrzymanie.

Ciążący na gminie obowiązek zapewnienia ochotniczym strażom pożarnym obiektów i terenów, który to gmina winna realizować stosownie do posiadanych sił i środków, nie może być – zdaniem tut. Izby – utożsamiany z obowiązkiem czynienia nakładów na nieruchomość stanowiącą własność podmiotu prywatnego w postaci rozbudowy obiektu (jego modernizacji).

W ocenie tut. Izby przez obowiązek zapewnienia obiektów i terenów, o którym to obowiązku mowa jest w ww. przepisie, należy rozumieć w ten sposób, że gmina – na jego podstawie – w miarę możliwości zobowiązana jest do przekazania jednostkom ochotniczych straży pożarnych znajdujących się w jej zasobach obiektów i terenów i następnie do ich utrzymywania.

Przepis art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o *ochotniczych strażach pożarnych* nie może jednakże stanowić podstawy prawnej do sfinansowania z budżetu gminy rozbudowy stanowiącego własność prywatną budynku, w którym mieści się remiza ochotniczej straży pożarnej.

Odnosząc się z kolei do dopuszczalności sfinansowania z budżetu gminy wyposażenia budynku, wykorzystywanego jako remiza dla ochotniczej straży pożarnej, wskazać należy, że finansowanie takich kosztów mogłoby się odbyć się – zdaniem tut. Izby – na podstawie art. 32

ust. 5 ustawy *o ochotniczych strażach pożarnych*. W przepisie tym postanowiono bowiem, że jednostki samorządu terytorialnego mogą przekazywać ochotniczym strażom pożarnym dodatkowe środki pieniężne również w formie dotacji.

Na podstawie wyżej powołanego przepisu ustawy *o ochotniczych strażach pożarnych* gmina mogłaby zatem pokryć koszty wyposażenia takiego budynku (tj. sfinansować zakup mebli, oświetlenia, sanitariatów itp.). Beneficjentem takiej dotacji w tym przypadku byłaby jednostka ochotniczej straży pożarnej, nie zaś podmiot będący właścicielem obiektu wykorzystywanego przez OSP.

W dalszej kolejności wskazać należy, że – w ocenie tut. Izby – gmina chcąc udzielić dotacji na rzecz ochotniczej straży pożarnej nie powinna podejmować odrębnej uchwały. Wyżej powołany przepis art. 32 ust. 5 ustawy *o ochotniczych strażach pożarnych* umożliwia udzielenie dotacji dla ochotniczych straży pożarnych, jednakże nie zawiera delegacji ustawowej do podjęcia przez organ stanowiący gminy w tym zakresie samodzielnej uchwały. Wystarczającym pozostaje zatem zaplanowanie powyższego wydatku przez organ stanowiący w budżecie gminy.

Na zakończenie pragnę podkreślić, że jest to jedynie stanowisko Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku, która nie posiada uprawnień do dokonywania powszechnie obowiązującej wykładni przepisów prawa.

Z poważaniem

Signature Not Verified

Dokument podpisany przez
Luiza Budner - Iwanicka;
RIO w Gdańsku
Data: 2022.07.22 14:38:16
CEST

Luiza Budner - Iwanicka
Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Gdańsku

Do wiadomości:

- 1) członkowie Kolegium w/m,
- 2) Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej w/m,
- 3) Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń w/m.

Publikacja: Biuletyn Informacji Publicznej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.